

[Ministeren for offentlige arbejder.]

der tillige er stillet forslag om, at der sker tilbagebetaling af de Hvide Sande-bidrag, som er blevet indbetalt til Ringkøbing fjord udvalget af 1950 af pligtopfyldende lodsejere, hvoraf adskillige iøvrigt efter afsigelsen af højesteretsdommen overhovedet ikke hæfter for de bidrag, de har betalt.

Spørgsmålet om afvikling af Hvide Sande-gælden er imidlertid ikke løst ved en bemyndigelse til at eftergive de Hvide Sande-bidrag, der ikke er blevet inddraget under landvindingslovens låne- og tilskudsordninger, og selvom de grunde, der har ført til forslaget om at eftergive de almindelige Hvide Sande-bidrag — nemlig de store vanskeligheder og udgifter i forbindelse med en opkrævning — ikke gør sig gældende ved de Hvide Sande-bidrag, der i årenes løb er „konverteret“ til landvindingsgæld, finder jeg det rigtigst, at spørgsmålet om afvikling af de sidstnævnte Hvide Sande-bidrag tages op til behandling, og at der tilstræbes en ordening, der i det mindste ikke stiller bidragspligtige lodsejere med landvinding dårligere, end hvis deres jorder aldrig havde været pålignet Hvide Sande-bidrag.

Der er derfor ved lovforslagets § 2 foreslået tillagt landbrugsministeren bemyndigelse til at eftergive lodsejerne de Hvide Sande-bidrag, som er omdannet til landvindingslån, hvilket vil sige ca. 236 000 kr. Da der dog består en afgørende forskel imellem på den ene side de tilfælde, hvor lodsejere har fået godkendt landvindingsarbejder på deres ejendomme og dermed har fået inddraget deres Hvide Sande-bidrag under landvindingsloven, og på den anden side de tilfælde, hvor lodsejerne ikke har nydt godt af en sådan inddragelse af deres Hvide Sande-bidrag, foreslås der ved § 3 knyttet den betingelse til landbrugsministerens bemyndigelse til at eftergive de konverterede Hvide Sande-bidrag, at samtlige landvindingssager, hvori der er inddraget Hvide Sande-gæld, skal forelægges en vandløbsret, som med bindende virkning for alle parter skal udtale sig om, hvorvidt og i bekræftende fald i hvilket omfang der skal ske ændring i lodsejernes tilsvær til statskassen i henhold til landvindingslovens § 2, jfr. § 5, når der ses bort fra, at de under landvindingssagerne hørende jorder er blevet pålignet Hvide Sande-bidrag.

Ved medregning af Hvide Sande-bidragene som tilskuds- og låneberettigende udgift under det nye landvindingsarbejdes anlægsudgifter er der nemlig af landbrugsministeriet i nogle tilfælde — navnlig hvor Hvide Sande-bidragenes størrelse var betydelig i forhold til de samlede anlægsudgifter til en landvinding — blevet truffet beslutning om at fastsætte tilskudsprocenten i landvindingssagen højere, end sagens „godhed“ i og for sig berettigede til. For eksempel kan der være tale om, at der er blevet ydet maksimumstilskud — $66\frac{2}{3}$ pct. — til landvindingen i stedet for 60 pct. svarende til landvindingssagens godhed. Hvis man i sådanne tilfælde nøjes med blot at eftergive den inddragne Hvide Sande-gæld, der iøvrigt uafhængigt af den tilsagte tilskudsprocent i landvindingssagen kan være inddraget enten med tilskud og lån eller i form af et lån på 100 pct. af bidraget, vil lodsejerne under denne landvindingssag blive stillet ekstra gunstigt, for ikke alene slipper de for at betale deres Hvide Sande-gæld, men samtidig slipper de med at forrente og afdrage et landvindingslån på $33\frac{1}{3}$ pct. af de egentlige anlægsudgifter til landvindingen, medens sagens „godhed“ under normale forhold, d. v. s. hvis Hvide Sande-gæld aldrig var blevet pålignet, ville retfærdiggøre, at tilskudsprocenten blev sat til 60 pct., og at lodsejerne altså har 40 pct. af udgifterne som landvindingslån.

Det er sådanne uligheder, vi må have en vandløbsret til i givet fald at rette, hvilket vil kunne ske ved, at retten bestemmer, at lodsejernes tilsvær til statskassen i henhold til landvindingslovens § 2, jfr. § 5, forhøjes i forbindelse med Hvide Sande-bidragenes eftergivelse.

Det er ved lovforslagets § 3 foreslået, at afvandingskommissionen bliver den vandløbsret, som skal behandle de omhandlede sager, idet afvandingskommissionen jo har behandlet selve landvindingssagen og derfor kender denne. Afvandingskommissionen har normalt ikke beføjelse til at fastsætte lodsejernes tilsvær til statskassen i forbindelse med udførelse af landvindingsarbejder, og det er derfor foreslået, at landbrugsministeriet — forinden sagerne forelægges afvandingskommissionen — skal foretage en fornyet behandling af sagerne, hvilken behandling naturligt også kan resultere i en vejle-